

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar. Avsikten är att göra motsvarande ändringar i denna lag som de som har gjorts i lagen om samarbete inom företag med lagen av 22 november 1996 (906/96). Syftet med propositionen är i enlighet med statsrådets principbeslut om de åtgärder som sysselsättningsprogrammet för Finland förutsätter att förbättra personalrepresentanternas möjligheter att få information och möjligheterna till växelverkan, att förenkla förhandlingsförfarandet samt att förkorta samarbetsförfarandets förhandlingstider. Reglerna om informationsskyldighet, förhandlingsförslag och förhandlingsskyldighetens innehåll ändras så att i bestämmelserna nämns de saker som det skall ges information om och förhandlas om i samarbetsförfarande vid personalminskningar. I propositionen föreslås att verket vid personalminskningar inte

skall anses ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet förrän överenskommelse har träffats i saken eller den har diskuterats i minst två behandlingar, först grunderna för åtgärderna och åtgärdernas verkningar och därefter alternativen, och minst sju dagar har gått från det att förhandlingarna inleddes eller, när minskningarna berör minst tio tjänstemän eller arbetstagare, minst sex veckor har gått från det att förhandlingarna inleddes. I dessa situationer skall förhandlingsförslaget göras minst fem dagar innan förhandlingarna inleds.

Det föreslås att till de ärenden som omfattas av samarbetsförfarandet fogas verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet samt åtgärder för påskyndande av att jämställdhet mellan kvinnor och män uppnås på arbetsplatsen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Syftet med lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/88), nedan statens samarbetslag, är att öka möjligheterna för statsanställda att påverka det beslutsfattande som gäller deras arbete och arbetsplats. Med ökade påverkningmöjligheter vill man å ena sidan förbättra de anställdas välbefinnande, trivsel, arbetsmotivation och arbetslivskvalitet. Å andra sidan gör deltagande och ökat samarbete det möjligt att utnyttja personalens kunskaper och fär-

digheter i arbetet och i ämbetsverkets eller inrättningens beslutsfattande, och på så sätt påverkas effektiviteten och resultaten inom verksamheten vid verken. Samarbetet har betydelse också med tanke på personalorganisationernas intressebevakning. Statens samarbetslag skall stöda lika möjligheter för båda parterna på arbetsplatsen att påverka arbetsgemenskapens utveckling i alla skeden. I sin nuvarande form tryggar lagen inte personalrepresentanternas möjligheter att få information och möjligheterna till växelverkan tillräckligt.

För att lagen skall fungera i praktiken krävs dessutom att förfarandet enligt lagen görs klarare. För närvarande bestäms i lagen om formbundenhet och tidsfrister för olika förhandlingssituationer. De heterogena och spridda bestämmelserna kan både fördunkla syftet med samarbetet och förskjuta tyngdpunkten i förfarandet så att det blir ett självändamål att iaktta formbundenheten. Därför föreslås att förhandlingsförfarandet förenklas och säkerställs på så sätt att båda förhandlingsparterna har en faktisk möjlighet att sätta sig in i saken och påverka behandlingen av den, varvid det blir möjligt att förkorta minimiförhandlingstiderna.

2. Nuläget och de viktigaste förslagen

Statens samarbetslag tillämpas på samarbete mellan arbetsgivaren och personalen vid statens ämbetsverk och inrättningar. Lagen tillämpas på statens affärsverk enligt vad som bestäms i 18 § lagen om statens affärsverk (627/87). Enligt den nämnda paragrafen kan ett affärsverk besluta om det skall omfattas av lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar eller lagen om samarbete inom företag (725/78).

I 7 § utpräknas de ärenden som inom statens ämbetsverk och inrättningar skall behandlas i samarbetsförfarande mellan verket och personalen. Till denna del har lagen utvecklats i synnerhet när det gäller planeringsförpliktelserna och anställningsskyddet. Till verkets centrala skyldigheter hör enligt 8 § att innan ärendet avgörs förhandla om grunderna för åtgärder som påverkar arbetsförhållandena samt om verkningarna av och alternativen för dessa åtgärder. Enligt 11 § skall verket innan samarbetsförfarande inleds lämna tjänstemännen och arbetstagarna samt företrädarna för personalen de uppgifter som behövs för behandlingen av ärendet, och enligt 8 a § skall i vissa fall i ett samarbetsärende göras ett skriftligt förhandlingsförslag minst tre dagar innan förhandlingarna inleds. Om fullgörande av förhandlingsskyldigheten bestäms i 9 § att i samarbetsärenden som påverkar anställningsskyddet skall, med avseende på situationen, för handlingar reserveras en tid på sju dagar eller tre eller två månader, om avtal inte nås i saken. I 9 a § bestäms om anteckning av förhandlingsresultatet och i 11 § om arbetsgivarens allmänna informationsskyldighet, som inte är beroende av samarbetsförfarandet.

Syftet med reformen är i enlighet med punkt 7 i statsrådets principbeslut av den 19 oktober 1995 om de åtgärder som sysselsättningsprogrammet för Finland förutsätter att utveckla statens samarbetslag så att förhandlingsförfarandet förenklas och personalens möjligheter att få information och möjligheterna till växelverkan förbättras, varvid de fastställda minimitiderna för förhandlingar kan förkortas. I enlighet med detta mål föreslås att de ärenden som skall behandlas enligt samarbetslagen preciseras och att informationsskyldigheten utökas såväl i samband med samarbetsförfarandet som annars. Samtidigt preciseras förhandlingsförslagens innehåll och förlängs tiden för förhandlingsförslag till vissa delar. Det föreslås att de lagstadgade förhandlingstiderna förkortas samtidigt som även förhandlingsskyldighetens innehåll preciseras.

Det föreslås att samarbetsärendena utökas med omnämmanden av verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet samt åtgärder för påskyndande av att jämställdhet mellan könen uppnås på arbetsplatserna.

Uppgifter om grunderna för en planerad personalminskning och antalet personer som berörs skall ges skriftligen innan samarbetsförfarandet inleds. Ett förhandlingsförslag skall göras skriftligen fem dagar innan förhandlingarna inleds, om åtgärderna leder till en minskning av personalen. Verket kan inte börja fullfölja ärenden som det fortfarande råder olika mening om innan de som deltagit i samarbetsförfarandet har underrättats om de åtgärder om vilka beslut har fattats i saken.

Det föreslås också att informationsskyldigheten under tiden för samarbetsförfarande preciseras genom att bestämmelser om förhandlingsskyldighetens innehåll tas in i lagen. Förhandlingsskyldigheten anses enligt förslaget inte vara fullgjord i de situationer där avtal inte har nåtts innan saken med avseende på en begränsning av den krets av personer som är föremål för minskningen samt en lindring av följderna av minskningen har diskuterats i två olika behandlingar, först grunderna för åtgärderna och deras verkningar och därefter alternativen.

Den minimitid som skall reserveras för förhandlingarna är, när anställningsskyddet för färre än tio tjänstemän eller arbetstagare påverkas, sju dagar liksom för närvarande och, när minst tio tjänstemän eller arbetstagare berörs, sex veckor i stället för nuvarande

de tre månader. Förhandlingsförslag i dessa situationer där personalen minskas skall dock göras fem dagar i stället för nuvarande tre dagar innan förhandlingarna inleds. Dessa regler gäller även sådana situationer där personalen minskas på grund av att uppgifter eller personal vid verket eller en del av det har överförts till ett annat verk eller på grund av att verk har sammanslagits, och där man för närvarande skall iaktta en tidsfrist på två månader.

Det föreslås att skyldigheten att anteckna förhandlingarna till vissa delar preciseras. Dessutom föreslås bestämmelser om möjligheterna för företrädare för personalen att höra en sakkunnig som arbetar inom verket.

Den behöriga statliga myndigheten och sådana tjänstemanna- och arbetstagarföreningar till vars ändamål hör att bevaka tjänstemännens och arbetstagarnas intressen i tjänste- och arbetsförhållanden och som samfällt i stor utsträckning representerar den personal som avtalet gäller, kan i vissa fall avtala något annat än det som bestäms i statens samarbetslag. Behörig statlig myndighet är enligt lagens 15 § 3 mom. finansministeriet för hela statsförvaltningens del samt de verk som för egen eller det egna förvaltningsområdets del åläggs denna uppgift genom förordning. Denna bestämmelse om rätt att ingå avtal föreslås bli ändrad på så sätt att de statliga ämbetsverk och inrättningar som ingår i samarbetsavtal inte längre regleras genom förordning. I stället innehåller

lagen bestämmelser om ministeriernas rätt att ingå avtal för egen eller underlydande verks del samt om ministeriernas rätt att befullmäktiga ett underlydande verk att ingå avtal, om verket har tillräckliga förutsättningar och tillräcklig beredskap för det. Samtidigt föreslås förordningen bli upphävd.

Avsikten är att de ämbetsverk och inrättningar som innan lagen träder i kraft har rätt att ingå i samarbetsavtal får behålla denna rätt. Bestämmelser om detta föreslås ingå i övergångsstadgandet. De nya reglerna om rätten att ingå avtal tillämpas således på ämbetsverk och inrättningar som får rätt att ingå i samarbetsavtal efter att lagen har trätt i kraft.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga organisatoriska verkningar, och den medför inte heller några nämnvärda merkostnader för verken.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts av en arbetsgrupp som har tillsatts av personalavdelningen vid finansministeriet och där också statens huvudavtalsorganisationer har varit representerade. Arbetsgruppen har haft till uppgift att i propositionsform bereda ett förslag till hur förslagen till ändringar av lagen om samarbete inom företag skall tillämpas på statens samarbetslag.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

7 §. *Ärenden som omfattas av samarbetsförfarandet.* Bestämmelserna om att åtgärder för påskyndande av att jämställdhet uppnås mellan kvinnor och män skall omfattas av samarbetsförfarandet har anknytning till 6 a § lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/86), enligt vilken åtgärderna i fråga skall ingå i personal- och utbildningsplanen eller i verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet. Förutom att verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet i enlighet med förordningen om tillsynen över arbetarskyddet (954/73) skall behandlas i arbetarskyddskommissionen, föreslås att programmet också skall vara ett ärende som omfattas av samarbetsförfarandet.

8 §. *Samarbetsförfarande.* Uppgifter skall ges på så sätt att de som deltar i samarbetsförfarandet har möjlighet att komplettera de uppgifter som gäller ett föreliggande ärende innan samarbetsförfarandet inleds och vid behov också efter att det har inletts. De uppgifter som avses i förslaget till 2 mom. skall ges den tjänsteman eller arbetstagar eller i samarbetsförfarandet deltagande person med vilken verket är skyldigt att förhandla om det ärende som är föremål för samarbetsförfarande.

Enligt det föreslagna 2 mom. skall verket för företrädarna för personalen presentera bl.a. en uppskattning av antalet tjänstemän och arbetstagar i olika grupper som berörs av minskningen. Detta betyder i regel att uppgifterna skall ges personalgruppsvis. När

åtgärderna emellertid riktar sig till personer som huvudsakligen kan räknas höra till en enda personalgrupp, skall det också utredas hur minskningarna inriktas med avseende på arbetsuppgifterna.

Om verket överväger att säga upp, permittera eller överföra färre än tio tjänstemän eller arbetstagare till anställning på deltid kan de uppgifter som räknas upp i 2 mom. också ges muntligen.

På grund av att ett nytt 2 mom. fogas till lagen blir nuvarande 2—4 mom. 3—5 mom.

I avtalet om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar finns en bestämmelse om rätten för företrädarna för personalen att höra sakkunniga. Denna bestämmelse föreslås ingå som sådan i ett nytt 6 mom.

8 a §. *Förhandlingsförslag.* En förutsättning för att man snabbt skall få i gång förhandlingar som baserar sig på saklig växelverkan är att det finns tillräcklig information om den sak som skall behandlas och att personalen eller dess företrädare ges tillräckligt med tid att förbereda sig för förhandlingarna bl.a. genom att ta reda på fakta och åsikterna hos de grupper de representerar. Om åtgärderna påverkar anställningsskyddet, skall ett förhandlingsförslag göras fem dagar innan förhandlingarna inleds.

9 §. *Förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande.* Under samarbetsförfarandet är det möjligt att på initiativ av vem som helst som deltar i samarbetsförfarandet komplettera de uppgifter som getts före samarbetsförfarandet. När ett eftersträvat avtal inte har nåtts genom samarbetsförfarande, skall verket sedan det fattat beslut i saken och innan åtgärderna vidtas underrätta de tjänstemän, arbetstagare eller företrädare för personalen som har deltagit i behandlingen av ärendet i samarbetsförfarande om beslutet.

Avsikten med revideringen av paragrafen är att utveckla samarbetsförfarandets innehåll samt att minska antalet olika långa tidsfrister. Bestämmelserna i 2 mom. gäller sådana åtgärder som omfattas av förhandlingsskyldighet enligt 7 § 1—5 och 10 punkten och som uppenbart leder till att en eller flera tjänstemän eller arbetstagare permitteras, överförs till anställning på deltid eller sägs upp.

En tillbörlig behandling av grunderna, verkningarna och alternativen i ovan nämnda mycket varierande fall förutsätter att perso-

nalen kan påverka lösningarna på det sätt som statens samarbetslag förutsätter. Det beror på den åtgärd som omfattas av förhandlingsskyldigheten i hur stor omfattning grunderna, verkningarna och alternativen skall behandlas i varje enskilt fall. Alternativen skall diskuteras i en särskild behandling efter att grunderna och verkningarna har behandlats, om man inte avtalar något annat. Avsikten med den tid som reserveras före behandlingen av alternativen är att erbjuda såväl verket som tjänstemännen och arbetstagarna en möjlighet att utreda alla alternativ som kan ersätta eller inskränka minskningsåtgärderna. Saker som skall utredas är utbildnings- och omplaceringsmöjligheter och, beroende på situationen, eventuella alternativ som arbets- och arbetstidsarrangemang, naturligt avgång och pensionslösningar kan erbjuda och t.ex. antalet personer som är inresserade av deltidarbete, studie- och vårdledighet eller motsvarande arrangemang.

När det gäller en begränsning av kretsen av personer skall, beroende på situationen, de föreliggande alternativ som arbets- och arbetstidsarrangemang, naturligt avgång och pensionslösningar kan erbjuda behandlas såsom möjligheter att ersätta eller minska uppsägningar, överföringar till anställning på deltid och permitteringar. Om man inte kan avstå från att minska arbetskraften, skall även möjligheterna att minska de sociala och ekonomiska olägenheter som uppsägningar, överföringar till anställning på deltid eller permitteringar åsamkar personerna i fråga behandlas, t.ex. en rättvis inriktning av minskningsåtgärderna, arbetsarrangemangen för dem som blir kvar i arbete samt frågor som gäller arbetsbostäder och andra förmåner som verket erbjuder.

9 a §. *Anteckning om förhandlingar.* Avsikten med förslaget till ändring är att precisera skyldigheten att anteckna förhandlingsresultatet och utvidga den till att gälla alla ärenden som enligt 7 § omfattas av samarbetsförfarandet.

11 §. *Informationsskyldighet.* Ett statligt affärsverk på vilket lagen om statens affärsverk tillämpas skall för företrädarna för personalen ofördröjligen lägga fram affärsverkets bokslut sedan det fastställts samt nu för tiden minst en gång om året en redogörelse för affärsverkets ekonomiska situation. Det föreslås att affärsverkets informationskyldighet utökas så att redogörelsen för den ekonomiska situationen skall presenteras för

företrädarna för personalen minst två gånger om året.

15 §. *Rätt att ingå avtal.* Ordalydelsen i 1 mom. föreslås bli ändrad så att den motsvarar förslagen till ändring av rubrikerna för 9 och 9 a §§.

I paragrafens 3 mom. föreslås en sådan ändring att de statliga ämbetsverk och inrättningar som ingår samarbetsavtal inte längre regleras genom förordning. I stället ingår ministerierna avtal för egen eller underlydande verks del samt de verk för egen del som har tillräckliga förutsättningar och tillräcklig beredskap att ingå avtal och som har berättigats till det av förvaltningsområdets ministerium, som ansvarar för den allmänna administrativa ledningen och övervakningen av verket.

15 a §. *Gottgörelse.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att den gäller samma situationer i 7 § som enligt den gällande lagen.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Tidsfristerna i 8 § i statens samarbetslag skall tillämpas om ett förhandlingsförslag enligt 8 a § har gjorts efter att lagen har trätt i kraft. Genom lagen upphävs förordningen om statliga ämbetsverk och inrättningar som ingår samarbetsavtal (890/88). De ämbetsverk och inrättningar som när lagen träder i kraft har haft rätt att ingå samarbetsavtal behåller dock denna rätt. Det faktum att förordningen upphävs påverkar inte heller tidigare ingångna samarbetsavtal för enskilda verk, utan de gäller fortfarande på det sätt som avtalats.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 1 juli 1988 om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/88) 7 § 8 och 14 punkten och 11 § 1 mom., av dessa lagrum 7 § 14 punkten sådan den lyder i lag av den 14 december 1990 (1102/90),

ändras 7 § 4 punkten, 8 a § 1 mom., 9 och 9 a §§, 11 § 2 och 4 mom., 15 § 1 och 3 mom. samt 15 a § 1 mom.,

av dessa lagrum 8 a § 1 mom., 9 och 9 a §§, 11 § 4 mom. och 15 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 14 december 1990 och 15 a § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 8 december 1994 (1115/94), samt

fogas till 8 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom., och ett nytt 6 mom. som följer:

7 §

*Ärenden som omfattas av
samarbetsförfarandet*

Samarbetsförfarandet omfattar

4) utvecklings- och rationaliseringsprojekt, personal- och utbildningsplaner samt ändringar som görs i dem under planeringsperioden, verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet samt de i personal- och utbildningsplanen eller verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet ingående åtgärderna för påskyndade av att jämställdhet uppnås mellan kvinnor och män på arbetsplatsen,

8 §

Samarbetsförfarande

Innan samarbetsförfarande inleds skall verket lämna de tjänstemän eller arbetstagare samt de företrädare för personalen som saken gäller de uppgifter som behövs för ärendets behandling. De uppgifter som avses ovan, såsom uppgifter om grunderna för en planerad personalminskning, en uppskattning av antalet tjänstemän och arbetstagare i olika grupper vilka berörs av minskningen, en uppskattning av den tid inom vilken avsikten är att genomföra de planerade minskningarna samt uppgifter om de principer enligt vilka de tjänstemän eller arbetstagare som berörs av minskningen utses skall ges skriftligen, om verket överväger att överföra minst tio tjänstemän eller arbetstagare till anställning på deltid, eller säga upp dem eller permittera dem för mer än 90 dagar.

Om ett ärende som behandlas i samarbetsförfarande, på grund av sin omfattning eller svårbegriplighet forutsätter det, skall företrädarna för personalen beredas möjlighet att höra en sakkunnig som arbetar inom verket i fråga. Om verket använder en utomstående sakkunnig i en sådan uppgift som enligt denna lag omfattas av samarbetsförfarande, skall även företrädarna för personalen beredas möjlighet att höra den sakkunniga.

8 a §

Förhandlingsförslag

Ett förhandlingsförslag skall, om inte något annat avtalas vid samarbetsförfarandet, i ärenden som nämns i 7 § 1—5 och 10 punkten göras skriftligen minst tre dagar innan förhandlingarna inleds. Om en åtgärd som avses i 7 § 1—5 eller 10 punkten emellertid uppenbart leder till att en eller flera tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid, sägs upp eller permitteras, är ovan nämnda tid fem dagar. I förslaget skall utöver tiden och platsen för inledandet av förhandlingar ingå uppgifter om vilka ärenden som skall behandlas vid förhandlingarna. Till förslaget skall fogas de uppgifter som avses i 8 § 2 mom. Uppgifterna kan dock ges separat redan innan förhandlingarna inleds.

9 §

Förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande

Har inte verket och företrädarna för personalen i samarbetsförfarande kommit överens om något annat förfaringsätt och följer inte

något annat av 2 och 3 mom., anses verket ha fullgjort den förhandlingsskyldighet som avses i 8 §, om ärendet har behandlats på det sätt som bestäms i 8 § eller i det samarbetsorgan som avses i 5 §. Under samarbetsförfarandet är det möjligt att på initiativ av vem som helst som deltar i samarbetsförfarandet komplettera de uppgifter som getts före samarbetsförfarandet. Om samförstånd i ett ärende inte har nåtts i samarbetsförfarandet, kan verket börja fullfölja ärende sedan det har underrättat dem som deltagit i samarbetsförfarandet om de åtgärder om vilka beslut har fattats i saken.

Om en åtgärd som omfattas av förhandlingsskyldighet enligt 7 § 1—5 eller 10 punkten uppenbart leder till att en eller flera tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid, sägs upp eller permitteras, anses verket inte ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet förrän enighet har nåtts i saken i ett samarbetsförfarande enligt denna lag eller förrän, i syfte att nå enighet, först grunderna för åtgärderna och åtgärdernas verkningar och därefter separat alternativet har diskuterats med avseende på en begränsning av den krets av personer som är föremål för minskningen samt en lindring av följderna av minskningen, och det har gått minst sju dagar från det att förhandlingarna inleddes. Om åtgärden uppenbart medför att minst tio tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid eller sägs upp eller permitteras för mer än 90 dagar, är ovan nämnda tid dock minst sex veckor från det att förhandlingarna inleddes. Om inte något annat avtalas, kan förhandlingarna om alternativet i sistnämnda fall börja tidigast sju dagar efter att förhandlingar förts om grunderna och verkningarna.

Har samarbetsförfarande inletts före överföringen av uppgifter eller personal vid verket eller en del av det till ett annat verk, skall i fråga om det mottagande verket som förhandlingstid räknas också den tid under vilken det har varit part i förhandlingarna.

9 a §

Anteckning om förhandlingar

Verket skall på begäran se till att tidpunkterna för de möten som ingår i förhandlingar enligt 7 §, deltagarna, förhandlingsresultatet eller parternas ståndpunkter antecknas i protokollet. Förhandlingsparterna justerar och undertecknar protokollet.

11 §

Informationsskyldighet

Verket skall utan dröjsmål informera tjänstemännen och arbetstagarna samt företrädarna för dem om avgörandet i ett ärende som omfattas av samarbetsförfarandet.

Ett statligt affärsverk på vilket lagen om statens affärsverk tillämpas skall dessutom för företrädarna för personalen lägga fram affärsverkets bokslut så snart statsrådet har godkänt det samt minst två gånger om året en redogörelse för affärsverkets ekonomiska situation, och dessutom utan dröjsmål ändringar som i väsentlig mån avviker från den utveckling som angetts i de ovan nämnda redogörelserna.

15 §

Rätt att ingå avtal

Behörig statlig myndighet och sådana tjänstemanna- och arbetstagarföreningar till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens och arbetstagarnas intressen i tjänste- och arbetsförhållanden och som samfällt i stor utsträckning representerar den personal som avtalet gäller kan ingå avtal som avses i 4 § 2 mom. och som gäller företrädare för personalen. De kan genom avtal också avvika från vad som i 4 och 5 §§ föreskrivs om samarbetsparter, i 7 § om ärenden som omfattas av samarbetsförfarandet, i 7 a § om personal- och utbildningsplaner, i 8 § om samarbetsförfarandet, i 8 a § om förhandlingsförslag, i 9 § om förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande, i 9 a § om anteckning om förhandlingar, i 11 § om arbetsgivarens informationsskyldighet och i 14 § om befrielse av företrädare för personalen från arbete. Samarbetsförfarandet enligt 8 § 4 mom. får dock inte utvidgas genom avtal.

Behörig statlig myndighet enligt 1 mom. är finansministeriet för hela statsförvaltningens del, ministerierna för egen och underlydande ämbetsverks del samt de verk för egen del som har tillräcklig beredskap och tillräckliga förutsättningar att ingå avtal och som förvaltningsområdets ministerium har berättigat till det. I ett avtal för ett ministerium eller ett verk får inte överenskommas

på annat sätt om något som med stöd av denna lag har avtalats mellan finansministeriet och tjänstemanna- och arbetstagarföreningarna.

deltid, sagts upp eller permitterats, har han rätt att få högst 20 månaders lön som gottgörelse av arbetsgivaren.

15 a §
Gottgörelse

Om en fråga som avses i 7 § 1—5 eller 10 punkten uppsåtligen eller genom uppenbar oaktsamhet har avgjorts utan att 8 § 1 eller 3—5 mom., 8 a eller 9 § har iakttagits, och en tjänsteman eller arbetstagarare i detta sammanhang har överförs till anställning på

Denna lag träder i kraft den 199 .
Genom denna lag upphävs förordningen den 28 oktober 1988 om statliga ämbetsverk och inrättningar som ingår samarbetsavtal (890/88) jämte ändringar. De ämbetsverk och inrättningar som vid lagens ikraftträdande hade rätt att ingå samarbetsavtal enligt förordningen behåller denna rätt.

Helsingfors den 21 februari 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Arja Alho

Lag

om ändring av lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 1 juli 1988 om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/88) 7 § 8 och 14 punkten och 11 § 1 mom., av dessa lagrum 7 § 14 punkten sådan den lyder i lag av den 14 december 1990 (1102/90),
ändras 7 § 4 punkten, 8 a § 1 mom., 9 och 9 a §§, 11 § 2 och 4 mom., 15 § 1 och 3 mom. samt 15 a § 1 mom.,
 av dessa lagrum 8 a § 1 mom., 9 och 9 a §§, 11 § 4 mom. och 15 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 14 december 1990 och 15 a § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 8 december 1994 (1115/94), samt
fogas till 8 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom., och ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Ärenden som omfattas av samarbetsförfarandet

Samarbetsförfarandet omfattar

4) utvecklings- och rationaliseringsprojekt,	4) utvecklings- och rationaliseringsprojekt, <i>personal- och utbildningsplaner samt ändringar som görs i dem under planeringsperioden, verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet samt de i personal- och utbildningsplanen eller verksamhetsprogrammet för arbetarskyddet ingående åtgärderna</i> för påskyndade av att jämställdhet uppnås mellan kvinnor och män på arbetsplatsen;
8) <i>planer som går ut på att främja jämställdheten mellan könen,</i>	(8 punkt upphävs)
14) <i>personal- och utbildningsplaner samt ändringar som görs i dem under planeringsperioden,</i>	(14 punkt upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §
Samarbetsförfarande

Innan samarbetsförfarande inleds skall verket lämna de tjänstemän eller arbetstagare samt de företrädare för personalen som saken gäller de uppgifter som behövs för ärendets behandling. De uppgifter som avses ovan, såsom uppgifter om grunderna för en planerad personalminskning, en uppskattning av antalet tjänstemän och arbetstagare i olika grupper vilka berörs av minskningen, en uppskattning av den tid inom vilken avsikten är att genomföra de planerade minskningarna samt uppgifter om de principer enligt vilka de tjänstemän eller arbetstagare som berörs av minskningen utses skall ges skriftligen, om verket överväger att överföra minst tio tjänstemän eller arbetstagare till anställning på deltid, eller säga upp dem eller permittera dem för mer än 90 dagar.

Om ett ärende som behandlas i samarbetsförfarande, på grund av sin omfattning eller svårbegriplighet förutsätter det, skall företrädarna för personalen beredas möjlighet att höra en sakkunnig som arbetar inom verket i fråga. Om verket använder en utomstående sakkunnig i en sådan uppgift som enligt denna lag omfattas av samarbetsförfarande, skall även företrädarna för personalen beredas möjlighet att höra den sakkunniga.

8 a §
Förhandlingsförslag

Ett förhandlingsförslag skall, om inte något annat avtalas vid förhandlingsförfarandet, i ärenden som nämns i 7 § 1—5 och 10 punkten göras skriftligen minst tre dagar innan förhandlingarna inleds. I förslaget skall ingå uppgifter om vilka ärenden som skall behandlas vid förhandlingarna.

8 a §
Förhandlingsförslag

Ett förhandlingsförslag skall, om inte något annat avtalas vid samarbetsförfarandet, i ärenden som nämns i 7 § 1—5 och 10 punkten göras skriftligen minst tre dagar innan förhandlingarna inleds. Om en åtgärd som avses i 7 § 1—5 eller 10 punkten emellertid uppenbart leder till att en eller flera tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid, sägs upp eller permitteras, är ovan nämnda tid fem dagar. I förslaget skall utöver tiden och platsen för inledandet av förhandlingar ingå uppgifter om vilka ärenden som skall behandlas vid förhandlingarna. Till förslaget skall fogas de uppgifter som avses i 8 § 2 mom. Uppgifterna kan

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dock ges separat redan innan förhandlingarna inleds.

9 §

Fullgörande av förhandlingsskyldighet

Har inte verket och företrädarna för personalen i samarbetsförfarande kommit överens om något annat förfaringssätt eller följer inte något annat av 2 och 3 mom., anses verket ha fullgjort den förhandlingsskyldighet som avses i 8 §, om ärendet har behandlats på det sätt som stadgas i 8 2 eller 3 mom. eller i det samarbetsorgan som avses i 5 §.

Om en åtgärd som omfattas av förhandlingsskyldighet enligt 7 § 1—5 eller 10 punkten uppenbart leder till att en eller flera tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid, sägs upp eller permitteras, anses verket dock inte ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet förrän enighet har nåtts i saken i ett samarbetsförfarande enligt denna lag eller minst sju dagar har förflutit sedan förhandlingarna inleddes. Om åtgärden uppenbart medför att mer än tio tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid eller sägs upp eller permitteras för mer än 90 dagar och enighet inte nås på ovan nämnt sätt, anses inte verket ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet förrän tre månader har förflutit sedan förhandlingsförslag gjordes till företrädarna för personalen.

9 §

Förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande

Har inte verket och företrädarna för personalen i samarbetsförfarande kommit överens om något annat förfaringssätt och följer inte något annat av 2 och 3 mom., anses verket ha fullgjort den förhandlingsskyldighet som avses i 8 §, om ärendet har behandlats på det sätt som bestäms i 8 § eller i det samarbetsorgan som avses i 5 §. *Under samarbetsförfarande är det möjligt att på initiativ av vem som helst som deltar i samarbetsförfarande komplettera de uppgifter som getts före samarbetsförfarande. Om samförstånd i ett ärende inte har nåtts i samarbetsförfarande, kan verket börja fullfölja ärende sedan det har underrättat dem som deltagit i samarbetsförfarande om de åtgärder om vilka beslut har fattats i saken.*

Om en åtgärd som omfattas av förhandlingsskyldighet enligt 7 § 1—5 eller 10 punkten uppenbart leder till att en eller flera tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid, sägs upp eller permitteras, anses verket inte ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet förrän enighet har nåtts i saken i ett samarbetsförfarande enligt denna lag eller förrän, *i syfte att nå enighet, först grunderna för åtgärderna och åtgärdernas verkningar och därefter separat alternativt har diskuterats med avseende på en begränsning av den krets av personer som är föremål för minskningen samt en lindring av följderna av minskningen, och det har gått minst sju dagar från det att förhandlingarna inleddes. Om åtgärden uppenbart medför att minst tio tjänstemän eller arbetstagare överförs till anställning på deltid eller sägs upp eller permitteras för mer än 90 dagar, är ovan nämnda tid dock minst sex veckor från det att förhandlingarna inleddes. Om inte något annat avtalas, kan förhandlingarna om alternativt i sistnämnda fall börja tidigast sju dagar efter att förhandlingar förts om grunderna och verkningarna.*

Gäller förhandlingarna likväl överföringar

Gällande lydelse

till anställning på deltid, permitteringar eller uppsägningar som verkställs på grund av att uppgifter eller personal vid verket en del av det överförs till ett annat verk eller på grund av att verk har sammanslagits, anses inte verket ha fullgjort sin förhandlingsskyldighet förrän enighet har nåtts i saken i samarbetsförfarande eller två månader har förflutit sedan förhandlingsförslag gjordes till företrädarna för personalen.

Har samarbetsförfarande inletts före överföringen av uppgifter eller personal vid verket eller en del av det till ett annat verk, skall i fråga om det mottagande verket som förhandlingstid räknas också den tid under vilken det har varit part i förhandlingarna.

9 a §

Anteckning av förhandlingsresultat

Verket skall på begäran se till att resultatet av förhandlingar enligt som avses i 7 § 1—5 och 10 punkten eller parternas ståndpunkter genom verkets försorg antecknas i protokollet, som förhandlingsparterna skall under-teckna som bevis på att de har godkänt det.

11 §

Informationsskyldighet

Verket skall informera personalen om verksamheten och om sådana ärenden under beredning som påverkar personalens ställning eller arbetsförhållanden samt om beslut och åtgärder i dessa ärenden.

Innan samarbetsförfarande inleds skall verket lämna tjänstemännen och arbetstagarna samt företrädarna för personalen de uppgifter som behövs för behandlingen av ärendet. Verket skall utan dröjsmål informera tjänstemännen och arbetstagarna samt företrädarna för dem om avgörandet i ett samarbetsärende.

Ett statligt affärsverk på vilket lagen om statens affärsverk tillämpas skall dessutom för företrädarna för personalen lägga fram affärsverkets bokslut så snart statsrådet har godkänt det samt minst en gång om året en redogörelse för affärsverkets ekonomiska situation, och dessutom utan dröjsmål ändringar som i väsentlig mån avviker från den

Föreslagen lydelse

Har samarbetsförfarande inletts före överföringen av uppgifter eller personal vid verket eller en del av det till ett annat verk, skall i fråga om det mottagande verket som förhandlingstid räknas också den tid under vilken det har varit part i förhandlingarna.

9 a §

Anteckning om förhandlingar

Verket skall på begäran se till att tidpunkterna för de möten som ingår i förhandlingar enligt 7 §, deltagarna, förhandlingsresultatet eller parternas ståndpunkter antecknas i protokollet. Förhandlingsparterna justerar och undertecknar protokollet.

11 §

Informationsskyldighet

(1 mom. upphävs)

Verket skall utan dröjsmål informera tjänstemännen och arbetstagarna samt företrädarna för dem om avgörandet i ett ärende som omfattas av samarbetsförfarandet.

Ett statligt affärsverk på vilket lagen om statens affärsverk tillämpas skall dessutom för företrädarna för personalen lägga fram affärsverkets bokslut så snart statsrådet har godkänt det samt minst två gånger om året en redogörelse för affärsverkets ekonomiska situation, och dessutom utan dröjsmål ändringar som i väsentlig mån avviker från den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

utveckling som angetts i de ovan nämnda redogörelserna.

utveckling som angetts i de ovan nämnda redogörelserna.

15 §

Rätt att ingå avtal

Behörig statlig myndighet och sådana tjänstemanna- och arbetstagarföreningar till vilkas egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens och arbetstagarnas intressen i tjänste- och arbetsförhållanden och som samfällt i stor utsträckning representerar den personal som avtalet gäller kan ingå avtal som avses i 4 § 2 mom. och som gäller företrädare för personalen. De kan genom avtal också avvika från vad 4 och 5 §§ stadgar om samarbetsparter, 7 § om ärenden som omfattas av samarbetsförfarandet, 7 a § om personal- och utbildningsplaner, 8 § om samarbetsförfarandet, 8 a § om förhandlingsförslag, 9 § om fullgörande av förhandlingskyldighet, 9 a § om anteckning av förhandlingsresultat, 11 § om arbetsgivarens informationskyldighet och 14 § om befrielse av företrädare för personalen från arbete. Samarbetsförfarandet enligt 8 § 4 mom. får dock inte utvidgas genom avtal.

Behörig statlig myndighet enligt 1 mom. är finansministeriet för hela statsförvaltningens del samt de statliga verk som för egen eller det egna förvaltningsområdets del åläggs denna uppgift genom förordning. I ett avtal för ett enskilt verk får inte överenskommas på annat sätt om något som med stöd av denna lag har avtalats mellan finansministeriet och tjänstemanna- och arbetstagarföreningarna.

15 a §

Gottgörelse

Har en fråga som avses i 7 § 1—5 eller 10 punkten uppsåtligen eller genom uppenbar oaktsamhet avgjorts utan att 8, 8 a eller 9 § har iakttagits, och har en tjänsteman eller arbetstigare i detta sammanhang överförs

15 §

Rätt att ingå avtal

Behörig statlig myndighet och sådana tjänstemanna- och arbetstagarföreningar till vars egentliga ändamål hör att bevaka tjänstemännens och arbetstagarnas intressen i tjänste- och arbetsförhållanden och som samfällt i stor utsträckning representerar den personal som avtalet gäller kan ingå avtal som avses i 4 § 2 mom. och som gäller företrädare för personalen. De kan genom avtal också avvika från vad som i 4 och 5 §§ föreskrivs om samarbetsparter, i 7 § om ärenden som omfattas av samarbetsförfarandet, i 7 a § om personal- och utbildningsplaner, i 8 § om samarbetsförfarandet, i 8 a § om förhandlingsförslag, i 9 § om *förhandlingskyldighetens innehåll och dess fullgörande*, i 9 a § om *anteckning om förhandlingar*, i 11 § om arbetsgivarens informationskyldighet och i 14 § om befrielse av företrädare för personalen från arbete. Samarbetsförfarandet enligt 8 § 4 mom. får dock inte utvidgas genom avtal.

Behörig statlig myndighet enligt 1 mom. är finansministeriet för hela statsförvaltningens del, *ministerierna för egen och underlydande ämbetsverks del samt de verk för egen del som har tillräcklig beredskap och tillräckliga förutsättningar att ingå avtal och som förvaltningsområdets ministerium har berättigat till det. I ett avtal för ett ministerium eller ett verk får inte överenskommas på annat sätt om något som med stöd av denna lag har avtalats mellan finansministeriet och tjänstemanna- och arbetstagarföreningarna.*

15 a §

Gottgörelse

Om en fråga som avses i 7 § 1—5 eller 10 punkten uppsåtligen eller genom uppenbar oaktsamhet har avgjorts utan att 8 § 1 eller 3—5 mom., 8 a eller 9 § har iakttagits, och en tjänsteman eller arbetstigare i detta sam-

Gällande lydelse

till anställning på deltid, permitterats eller sagts upp, har han rätt att av arbetsgivaren som gottgörelse få högst 20 månaders lön.

Föreslagen lydelse

manhang har överförs till anställning på deltid, sagts upp eller permitterats, har han rätt att få högst 20 månaders lön som gottgörelse av arbetsgivaren.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Genom denna lag upphävs förordningen
den 28 oktober 1988 om statliga ämbetsverk
och inrättningar som ingår samarbetsavtal
(890/88) jämte ändringar. De ämbetsverk
och inrättningar som vid lagens ikraftträdande
hade rätt att ingå samarbetsavtal enligt
förordningen behåller denna rätt.*
